

Povestea magului călător în stele

Mihai Eminescu

În vremi de mult trecute, când stelele din ceruri
Erau copile albe cu părul blond și des
Și coborând pe rază țara lor de misteruri
În marea cea albastră se cufundau ades;
Când basmele iubite erau înc' adevăruri,
Când gândul era pază de vis și de eres,
Era pe lumea asta o mândră împărăție
Ce - avea popoare mândre, mândre cetăți o mie.

Domnea în ea atuncea un împărat prea mare,
Bătrân, cu ani o sută pe fruntea lui de nea
Și mâna lui zbârcită, uscată însă, tare,
A țărilor lungi frâuri puternic le ținea.
Și țărilor înflorite și întunecata mare
La glasul lui puternic gigantic se mișca.
Dar nu se miră lumea de brațu-i ce supune,
Ci de a lui adâncă și dreaptă înțelepciune.

În sala cu muri netezi de-o marmoră de ceară,
Pe jos covoare mândre, cu stâlpi de aur blond,
Cu arcuri ce-și ridică boltirea temerară,
Cu stele, ca flori roșii pe - albastrul ei plafon,
Cu arbori ce din iarnă fac blândă primăvară
Și întind umbre cu miros pe-a sălii întins rond,
Acolo sta împăratul... - boierii lui de sfat -
Pe tronul-i de - aur roșu sta mut și nemișcat.

Ca aripi de lebede mari, albe, undoioase,
Pletele argintoase pe umerii-i cădea
Și barba lui cea lungă pe piept îi cădea deasă,
Dar ochii, stele negre, întunecați sclipea;
Sprâncenele-i bătrâne se întunecau stufoase,
În mână sceptru de - aur, povara lui cea grea,
Pe fruntea lui cea ninsă de aur diadem -
Părea c'așteaptă-a morții întunecos problem.

Boierii dimprejuru-i pe scaune de - onoare
Păreau că-s zile stinse pierdute în trecut,
Cu fețele lor palizi ca raza cea de soare,
Cărunți, cu bărbi albe pe pieptul cel tăcut;
Pe frunți ce grămadise a anilor ninsoare,
Pe umerii lor vremea cu pași mari a trecut.
Ca zilele alb stinse, ei din trecutul lor

Priveau la acel soare ce li-a lucit cu dor.

De-odată împăratul din tronul lui se scoală
Ca regele pustiei din stânca de granit;
În curte oastea sună cântarea triumfală.
Poporul o aude mișcându-se înmiit.
Din muri, din stâlpii netezi, stindardele de fală
Desfășurate tremur la zgomotul ivit.
Lui glasul îi tremură... dar răspicat și blând
Vorbe mărgăritare le înșiră tremurând.

„Vremea pe ai mei umeri s'a grămădit bătrână.
Din oase și din vine a stors a vieții suc
Și slabă și uscată e împărăteasca-mi mână.
Brad învechit prin stânci pe tronul-mi mă usuc,
Curând va întinde moartea mantaua ei cea brună
Pe mine... Și suflarea-mi aripile-i o duc.
Cu rece - agheasmă moartea fruntea mea o sfințește
Și inima-mi bătrână bătaile-și rărește.

„Și sufletu-mi pân' n'a întins umflătele-i aripe
Spre-a stelelor imperiu întins ca și un cort,
Înainte până corpu-mi să cadă în risipe,
Înainte de-a se rupe a vieții mele tort,
Rog cerul să înmulțească hotarnicele clipe,
S'urnesc pe umeri tineri imperiul ce-l port-
Pe-a fiului meu umeri voi pune pân' trăiesc
Imperiul gigantic, purpuru-împărătesc.

„Dar viața are multe alunecături rele,
Prea îmbie pe oricine cu chipul ei cel drag
Și frâurile lumii să i se pară grele,
Din mâni el să le scape la al domniei prag;
Căci zilele - unui rege primejdii au în ele -
El poate să aleagă-a plăcerilor șirag
Ș'atunci devine umbră - pe mână de mișei
Cad frâiele și dâșii duc lumea cum vor ei.

„Înainte de a pune pe brunele lui plete
Coroana mea de aur, - eu voi ca să-l încerc.
Nu voi ca să se lase plăcerilor șirete
Ce strâng în lanț de roze a cugetării cerc;
Nu voi ca lumea asta cu visuri să-l îmbete,
Căci cei mai mulți din oameni după nimic alerg -
Să vadă 'n cartea lumii un înțeles deschis,
Căci altfel viața-i umbră și zilele sunt vis.

„De-aceea înainte de-a morți-mi sântă oră

V'am adunat, pe-al vieți-mi mintos areopag.
De-acolo de-unde râuri spumoase se coboară
În umbra întunecoasă a codrilor de fag,
Pe muntele gigantic ce fruntea și-o strecoară
Prin nori până la soare-trăiește - un bătrân mag.
Când încă eram tânăr el tot bătrân era:
Al vremilor curs vecinic nu-l poate turbura.

„În fruntea lui e strânsă un ev de înțelepciune,
Viața lumii toate în minte-i a încăput.
Trecutul... viitorul, el poate-a ți le spune;
Bătrânul-i ca și vremea cea fără de început
Și soarele din ceruri la glasul-i se supune,
Al aștrilor mers vecinic urmează ochiul-i mut.
De-aceea voi ca dânsul pe fiul meu să învețe
Cari cărări a vieții-s deșarte, cari mărețe.

„Dar el din a lui munte în veci nu se coboară,
Căci nu vrea ca să piardă din ochi a lumii căi,
Ca nu cumva măsura, cu care el măsoară
În lipsa-i să se schimbe... și el, întors din văi,
Silit ca să înceapă din începutul-i iar
Să nu poată s'oprească gândirea celor răi.
Și cine - enigma vieții voiește s'o descuie
Acela acel munte pe jos trebui să-l suie”.

Cu buclele lui negre, ce mândre strălucite!
Cu fața lui cea trasă, ce dureros de pal!
Cu ochii mari ce-și primblă privirile-i unite,
C'o frunte 'n bucle-și pierde puternicul-i oval -
Astfel feciorul tânăr pe cugetul-i (țintit e)
Stă rezemat de pragul auritului portal:
A tatălui său vorbă aude și se închină -
Un semn că se supune măsurii ce-o destină.

S'apropie cu pasuri modeste, line, rare
Și umil îngenunche pe treapta de la tron:
„Pe mâine, pe când noaptea v'aprinde blându-i soare,
Când clopotul va plânge cu-al serei dulce ton,
Atunci eu mă voi duce, pe calul pag călare,
M'oi duce pân' la poala a muntelui Pion
Ș'apoi pe jos de-acolo eu muntele - am să sui
Ca gândurilor mele aripi să le pui.

„Aripi, ca să știe ce e deșertăciunea:
Să treacă ale lumii curs mizer și meschin,
Ca pasul vieți-mi toate să-l ducă înțelepciunea,
Ca sigur să calc calea vieții cea de spini,

Ca tot ce eu voi face să fie fapte bune,
Să n'ascult decât glasul - adevărului senin;
Și sarcina vieții-mi să-mi fie cât de grea,
Voi ști să urmez, părinte, cu râvnă calea ta".